

QUICKSCAN FORA EN FAUNA
RECREATIEOORD/CAMPING PARCIVAL
ZEELANDESDREEF 1
TE SCHAIJK

- * Bodem
- * Waterbodem
- * Water
- * Archeologie
- * Ecologie
- * Milieu

Ecologie

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Recreatieoord/Camping Parcival

Zeelandsedreef 1 te Schaijk

Opdrachtgever	Roompot Vakantiepark Schaijk Zeelandsedreef 7 5374 RP Schaijk
Rapportnummer	1210
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	17 maart 2016
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. M. Koen
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Drs. J.G.T. Driessen
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Ligging en huidig gebruik van de onderzoekslocatie.....	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen.....	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
	4.1 Flora- en faunawet.....	7
	4.2 Gebiedsbescherming.....	10
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Vogels.....	11
	5.1.1 Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4).....	11
	5.1.2 Broedvogels (beschermingscategorie 5).....	11
	5.1.3 Overige broedvogels	11
	5.2 Vleermuizen.....	12
	5.2.1 Verblijfplaatsen.....	12
	5.2.2 Foerageergebied	12
	5.2.3 Vliegroutes.....	12
	5.3 Grondgebonden zoogdieren.....	13
	5.3.1 Licht beschermde soorten	13
	5.3.2 Streng beschermde soorten	13
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen.....	13
	5.4.1 Reptielen	13
	5.4.2 Amfibieën.....	14
	5.4.3 Vissen.....	14
	5.5 Ongewervelden.....	14
	5.5.1 Libellen	14
	5.5.2 Dagvlinders.....	14
	5.5.3 Overige ongewervelde soorten	14
	5.6 Vaatplanten.....	14
6	TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET	15
	6.1 Broedvogels.....	15
	6.1.1 Huismus.....	15
	6.1.2 Broedvogels (beschermingscategorie 5).....	15
	6.1.3 Overige broedvogels	15
	6.2 Vleermuizen.....	16
	6.3 Grondgebonden zoogdieren.....	16
	6.3.1 Eekhoorn	16
	6.3.2 Algemene soorten	17
	6.4 Amfibieën.....	17
	6.4.1 Streng beschermde soorten	17
	6.4.2 Algemene soorten	18
	6.5 Reptielen.....	18
	6.6 Vissen (en libellen)	18
	6.7 Planten.....	18
	6.8 Overige soort(groep)en	18
7	GEBIEDSBESCHERMING	19

7.1	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	19
7.1.1	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	19
7.1.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	19
7.2	Toetsing aan de nationale en provinciale gebiedsbescherming	20
7.2.1	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	20
7.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	20
8	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	21

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Roompot Vakantiepark Schaijk opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna ten behoeve van de herstructurering van Recreatieoord/Camping Parcival aan de Zeelandsedreef 1 te Schaijk in de gemeente Landerd.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging met als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermd status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen herstructurering en bijkomende ingrepen. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd, of deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

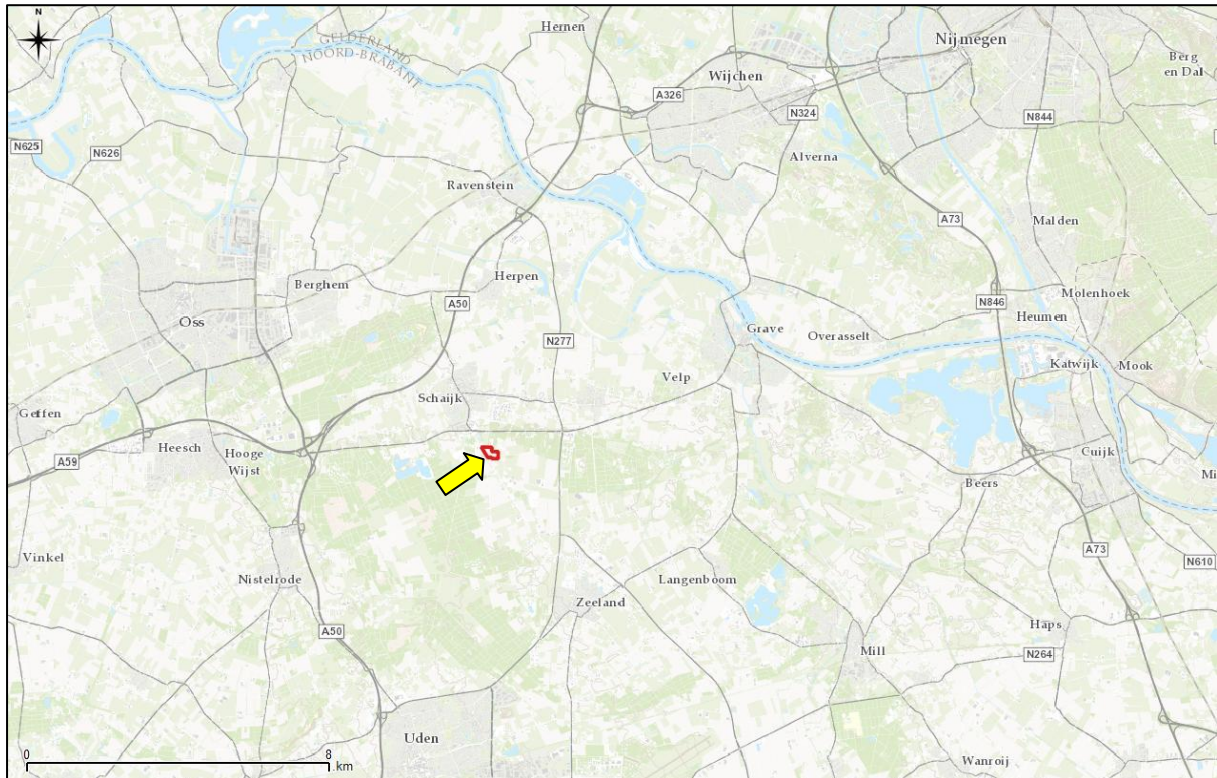
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Ligging en huidig gebruik van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie ($\pm 8,3$ ha) is gelegen aan de Zeelandsedreef 1, circa 1,75 kilometer ten zuiden van de kern van Schaijk. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 45 F (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 172.620$, $Y = 415.977$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie. De pijl geeft de onderzoekslocatie aan.

De onderzoekslocatie betreft een groot gedeelte van het huidige bosachtige Recreatieoord/Camping Parcival. Het betreffende gedeelte is bebouwd met enkele vaste gebouwen zoals een kantine/snackbar, een kantor/grote zaal, een wasserette en toiletgebouwen. Daarnaast is de onderzoekslocatie in gebruik als standplaats voor mobiele recreatie-units in diverse vormen, waaronder stacaravans en chalets. Tevens is er een toerveld voor tenten, campers en dergelijke aanwezig. Binnen de onderzoekslocatie is een netwerk aan verharde wegen gelegen. Verder zijn op de onderzoekslocatie een buitenzwembad, een kinderbad, een natuurvijver met strand, een speeltuin en een voetbal/volleybalveld aanwezig.

Het resterende deel van Recreatieoord/Camping Parcival bevindt zich ten noorden van het westelijke gedeelte van de onderzoekslocatie. Daarnaast grenst het oostelijke gedeelte van de onderzoekslocatie aan het bosachtige Bungalowpark Luytenbroek. Verder bestaat de omgeving van de onderzoekslocatie vooral uit agrarische gronden met enkele boerderijen en woonerven. In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 23 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving. De witte lijn geeft de onderzoekslocatie aan.

Figuur 3. Hoofdingang recreatiepark.

Figuur 4. Parkeerplaats bij de hoofdingang.

Figuur 5. Terras en kantinegebouw.

Figuur 6. Kantoor en grote zaal.

Figuur 7. Wasserettegebouw.

Figuur 8. De natuurvijver vanaf het terras.

Figuur 9. De natuurvijver vanaf de noordwestzijde.

Figuur 10. Verhard voetbalveld.

Figuur 11. Buitenzwembad.

Figuur 12. Speeltuin.

Figuur 13. Terras en kinderbad.

Figuur 14. Toiletgebouw.

Figuur 15. Reeds afgebroken particuliere recreatie unit.

Figuur 96. Lege standplaatsen.

Figuur 107. Beplanting langs de zuidgrens.

Figuur 18. Nog reeds aanwezige particuliere recreatie-units.

Figuur 19. Kruising Hermanusweg en noordgrens van de onderzoeklocatie.

Figuur 20. Het toerveld voor tenten, campers en dergelijke.

Figuur 21. Voetbal/volleybalveld.

Figuur 22. De westelijke noordgrens.

Figuur 23. Parkgrens langs de Zeelandse-dreef.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om op de onderzoeklocatie een vakantiepark te realiseren met vaste recreatiewoningen in plaats van het huidige “camping”concept met particuliere “mobiele” recreatie-units. Ten behoeve van de herontwikkeling zullen de huidige “mobiele” recreatie-units worden verwijderd. Daarnaast zullen de vaste bedrijfsgebouwen, zoals het toiletgebouw en het kantine/kantoorgebouw, worden gesloopt en/of verbouwd. Verder zullen er bomen en struiken worden verwijderd, zal de natuurvijver worden uitgebreid en zal het wegnennetwerk worden aangepast. Een overzicht van de toekomstige inrichting is weergegeven in figuur 24.

Figuur 24. Overzicht van het beoogde parkplan.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 9 maart 2016. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd.

Het gebruik van openbare bronnen als waarneming.nl is voor zakelijke gebruikers niet toegestaan. Werknemers van een adviesbureau, ambtenaren, terreinbeheerders, ZZP-ers, stagiairs en onderzoekers vallen onder de definitie van zakelijk gebruikers.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving.

4.1 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

<p>Tabel 1 algemeen beschermde soorten</p> <p>Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.</p> <p>Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden.</p> <p>Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol</p>
<p>Tabel 2 overige beschermde soorten</p> <p>Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden.</p> <p>De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’).</p> <p>Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren, maretak</p>

Tabel 3 strikt beschermde soorten

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten.

De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreepdpad, boomkikker, kamsalamander

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk strikt beschermd en qua beschermingsregime te vergelijken met Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Broedvogels vallen onder een aparte beschermingsgroep en zijn ingedeeld in een vijftal beschermingscategorieën (Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, Dienst Regelingen, 2009). Zie tabel III voor een indeling van de bescherming van broedvogels.

Tabel III. Beschermingscategorieën aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen.

Broedvogels		
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.		
Beschermingscategorie 1	nesten jaarrond beschermd, ook buiten broedseizoen	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
Beschermingscategorie 2		Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
Beschermingscategorie 3		Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
Beschermingscategorie 4		Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Beschermingscategorie 5		Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.
Overige broedvogels ("algemeen" voorkomen-de broedvogels)	Nesten die <i>niet</i> het hele jaar door zijn beschermd; enkel binnen broedseizoenen.	Vogels die elk broedseizoen een nieuw nest maken of in staat zijn een nieuw nest te maken. De vogelnesten voor eenmalig gebruik.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

Tabel IV. Zorgplicht

Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.2 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebieden)

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zijn de termen "Habitatrichtlijngebied" en "Vogelrichtlijngebied" komen te vervallen. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van Economische Zaken (via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) of door de Provincie.

Natuurbeschermingswet 1998 (Beschermden Natuurmonumenten)

Beschermden Natuurmonumenten zijn gelegen buiten de Natura 2000-gebieden. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 is het onderscheid tussen Staats- en Beschermden Natuurmonumenten opgeheven en gewijzigd in Beschermden Natuurmonumenten en zijn (delen van) Beschermden Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden komen te vervallen. Het beschermingsregime voor Beschermden Natuurmonumenten betreft het verbod om zonder vergunning handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor de te beschermen waarden van een natuurmonument, zoals natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis ervan. Ontwikkelingen zijn wel mogelijk als door het Ministerie of de Provincie een vergunning is verleend.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermden Natuurmonumenten en de Wetlands) en verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk geworden voor het Natuurnetwerk Nederland. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. De planologische begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Indien van toepassing wordt in dit hoofdstuk tevens beoordeeld of de voorgenomen plannen een verstoring effect kunnen hebben op de betreffende (mogelijk) aanwezige beschermde soort.

5.1 Vogels

5.1.1 *Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4)*

Een deel van de bedrijfsbebouwing is geschikt als nestlocatie voor huismussen. Dit door de aanwezigheid van openingen onder de onderste rij dakpannen die toegang verlenen tot geschikte nestlocaties tussen de dakpannen en het dakbeschoot. Tijdens het veldbezoek zijn een aantal huismussen waargenomen in de directe omgeving van deze bebouwing. Het is dan ook mogelijk dat zich onder de daken van de betreffende bebouwing nestlocaties van de huismus bevinden. Bij het slopen en/of verbouwing van de huidige bedrijfsbebouwing kan dan ook verstoring en vernietiging optreden van een vaste rust- en verblijfplaats van de huismus. De “mobiele” recreatie-units bieden geen nestgelegenheid aan de huismus. Verder biedt zowel de vaste als de “mobiele” bebouwing op de onderzoekslocatie, wegens het ontbreken van geschikte nestmogelijkheden en gierzwaluwen vrijwel alleen in stedelijk gebied broeden, geen geschikte nestgelegenheid aan de gierzwaluw.

De bomen op de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten van broedvogels als sperwer en ransuil; deze zijn niet aangetroffen. Daarbij is de bosstructuur van de onderzoekslocatie open en zal er gedurende het broedseizoen relatief veel menselijke activiteiten binnen de onderzoekslocatie aanwezig zijn, waardoor het tevens niet te verwachten is dat hier een volgend broedseizoen alsnog roofvogels of ransuilen gaan broeden. Verder zijn geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat de onderzoekslocatie een (belangrijke) functie heeft of kan hebben voor andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd.

5.1.2 *Broedvogels (beschermingscategorie 5)*

Broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke situaties conform beschermingscategorie 5 eveneens jaarrond is beschermd, betreffen voornamelijk holenbroeders of soorten met relatief grote nesten. De bomen zijn gecontroleerd op (spechten)holtes en nesten van kraaiachtigen; deze zijn niet aangetroffen. Wel zijn er relatief veel nestkasten aanwezig waar vooral soorten als koolmees en pimpelmees gebruik van kunnen maken. Ook een soort als de bonte vliegenvanger kan hier mogelijk gebruik van maken. Wanneer de nestkasten worden verwijderd zal de broedgelegenheid voor dergelijke soorten binnen de onderzoekslocatie afnemen.

5.1.3 *Overige broedvogels*

Door de aanwezigheid van diverse struiken zijn er op de onderzoekslocatie geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene (tuin/bos)vogels als merel, heggemus, winterkoning en roodborst. Daarnaast kunnen in de bomen soorten als Turkse tortel en houtduif nestelen. Bij het verwijderen van de beplanting en bomen kunnen dan ook nesten van dergelijke soorten verloren gaan.

5.2 Vleermuizen

Uit het Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant (Twisk & Limpens 2006) blijkt dat binnen enkele kilometers van de onderzoeklocatie de volgende soorten zijn waargenomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis, franjestaart en gewone grootoorvleermuis zijn waargenomen. Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al*, 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar ook vleermuissoorten als bosvleermuis, grijze grootoorvleermuis, meervleermuis, Brandts vleermuis en baardvleermuis kunnen voorkomen.

5.2.1 Verblijfplaatsen

Een deel van de vaste bebouwing, met name het toiletgebouw en houtengebouw van de grote zaal zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuren of ruimtes achter betimmeringen. De betreffende bebouwing is met name geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en als winterverblijf. Bij het slopen en/of verbouwing van de huidige bedrijfsbebouwing kan dan ook verstoring en vernietiging optreden van een vaste rust- en verblijfplaats van een vleermuissoort.

De "mobiele" recreatie-units worden niet geschikt geacht als vaste rust- en verblijfplaatsen voor een vleermuissoort. Het merendeel van de recreatie-units beschikt überhaupt niet over wegkruipmogelijkheden voor vleermuizen. Een beperkt aantal recreatie-units beschikt wel over elementen als kierende planken of een opening langs de dakrand wegens achterstallig onderhoud. Het is mede vanwege de beperkte hoogte van de recreatie-units, de minimale wegkruipruimte en de hoeveelheid menselijke activiteiten rondom een recreatie-unit redelijkerwijs uitgesloten dat hier een vaste verblijfplaats van een vleermuissoort aanwezig kan zijn. Een incidenteel individu is echter niet uitgesloten. Ook middels protocollair veldonderzoek is een dergelijke incidentele verblijfplaats van een enkel individu niet uit te sluiten.

Verder zijn in de bomen op de onderzoekslocatie geen holtes, spleten of loshangend schors waargenomen, waar vleermuizen in of achter kunnen verblijven. Daarbij zijn de bomen in het algemeen relatief jong en dun, waardoor ook op korte termijn geen holtevorming in de bomen is te verwachten.

5.2.2 Foerageergebied

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige bos- en waterrijke habitat, naar verwachting gebruikt worden door vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en mogelijk watervleermuis om te foerageren. Door de voorgenomen plannen zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, er blijft een bosrijke omgeving aanwezig en het wateroppervlak wordt vergroot. Wel dient rekening te worden gehouden met de hoeveelheid, richting en eventueel de kleur van nieuw aan te leggen verlichting, aangezien verlichting een verstoring effect kan hebben op vleermuizen.

5.2.3 Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord. De bosrand langs de zuid- en westgrens van de onderzoeklocatie kan wel deel uitmaken van een vliegverbinding, deze blijven echter in de huidige staat behouden.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

5.3.1 Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel, mol en diverse muizensoorten. Bij uitvoering van de herontwikkeling bestaat de kans dat er verblijfplaatsen van dergelijke algemene soorten worden verstoord en vernietigd.

5.3.2 Streng beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder daken, schuurtjes en dergelijke, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de bebouwing op de onderzoekslocatie als vaste rust- of verblijfplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een gebouw door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de bebouwing onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter. De onderzoekslocatie kan wel deel uit maken van het leefgebied van een steenmarter, maar dit blijft in de toekomstige situatie eveneens mogelijk.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De loofbomen op de onderzoekslocatie konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Ook de enkele aanwezige naaldbomen waar voldoende te inspecteren. In geen van de bomen op de locatie zijn nesten van de eekhoorn aangetroffen. Tijdens het veldbezoek is echter wel een eekhoorn waargenomen op de onderzoekslocatie. Het dier heeft zijn nest naar verwachting buiten de onderzoekslocatie. Omdat de eekhoorn jaarlijks meerdere nesten maakt, is het wel mogelijk dat op korte termijn alsnog één of meerdere eekhoornnesten op de onderzoekslocatie worden gebouwd. Het is dan ook niet uit te sluiten dat bij de kap alsnog nesten van de eekhoorn worden verwijderd.

De das komt volgens de verspreidingsgegevens veelvuldig voor in de omgeving van Schaijk. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie geen burchten, graaf-, loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Gezien het menselijke gebruik van de onderzoekslocatie zullen dassen eerder hun burchten hebben in niet door mensen bewoonde bosschages in de omgeving van de onderzoekslocatie. Daarnaast zullen de dassen vooral foerageren op en langs de graslanden in de omgeving. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Het voorkomen van andere streng beschermde grondgebonden zoogdieren is vanwege het ontbreken van geschikt habitat en op basis van verspreidingsgegevens eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

5.4.1 Reptielen

Mede volgens de verspreidingsgegevens van RAVON (van Delft *et al.* 2015) zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis en de hazelworm. De waarnemingen hebben enerzijds betrekking op het natuurgebied de Maashorst ten westen van de Zeelandsedreef en anderzijds op de Reeksche Heide ten oosten van de N277.

Ondanks dat de onderzoekslocatie geen optimaal habitat vormt voor de in de omgeving waargenomen reptielen en de onderzoekslocatie geen directe verbinding heeft met de betreffende natuurgebieden, wegens de relatief drukke wegen die hier tussen liggen, is het niet volledig uit te sluiten dat er onverhoopt een zwervend individu van de levenbarende hagedis of hazelworm op de onderzoekslocatie kan worden aangetroffen. Ook soortgericht onderzoek kan de aanwezigheid van een dergelijk

zwerfend exemplaar niet uit sluiten. Door de voorgenomen plannen is er echter geen sprake van aantasting van een populatie of essentieel leefgebied.

5.4.2 *Amfibieën*

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (van Delft *et al.* 2015) zijn in de (directe) omgeving van de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: gewone pad, rugstreeppad, Alpenwatersalamander, kamsalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker, poelkikker, heikikker en bruine kikker.

Naast de natuurvijver op de onderzoeklocatie bevindt zich ten noorden van de onderzoekslocatie, behorende bij de Zeelandsedreef 5, eveneens geschikt voortplantingswater voor amfibieën. Behalve algemene soorten als gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker, kunnen zich hier mogelijk ook strenger beschermde soorten voortplanten als de Alpenwatersalamander en de rugstreeppad. Wanneer in de natuurvijver en/of het water ten noorden van de onderzoeklocatie voortplanting plaatsvindt van dergelijke strenger beschermde soorten, zullen deze soorten de onderzoeklocatie gebruiken als landhabitat. Het is op voorhand dan ook niet duidelijk in hoeverre bij de uitvoering van de plannen sprake is van verstoring ten aanzien van streng beschermde amfibieën.

5.4.3 *Vissen*

Aangezien de natuurvijver niet in verbinding staat met open wateren, is het niet aannemelijk dat hier beschermde soorten als kleine modderkruiper en bittervoorn aanwezig zijn. Het is wel mogelijk dat hier, mede afhankelijk of deze hier zijn uitgezet, algemene vissoorten aanwezig zijn.

5.5 Ongewervelden

5.5.1 *Libellen*

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Flora- en faunawet een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten. In de natuurvijver kunnen zich wel algemene soorten voortplanten.

5.5.2 *Dagvlinders*

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.5.3 *Overige ongewervelde soorten*

De aanwezigheid van overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, is niet op de onderzoekslocatie te verwachten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden en gezien het huidige gebruik van de onderzoekslocatie zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten. Alleen een licht beschermde soort als de brede wespenorchis kan in een dergelijke (gecultiveerd) boshabitat worden aangetroffen.

6 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de bouwlocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervoltraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 *Huismus*

De nesten van de huismus zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van huismussen te beschadigen, te vernielen, weg te nemen of te verstoren. Voor het overtreden van het artikel dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Indien er op de onderzoekslocatie nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige bevindingen mogelijk is, zal sloop/verbouwing met betrekking tot de bedrijfsbebouwing nabij de hoofdingang kunnen leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet. Om vast te stellen of er broedgevallen van de huismus op de onderzoekslocatie aanwezig zijn dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soort. Bij aanwezigheid van nesten dient ten behoeve van de sloop/verbouwing, conform de huidige interpretatie van de Flora- en faunawet, een ontheffing te worden aangevraagd voor het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast zal door het treffen van maatregelen; zoals het aanbieden van tijdelijke nestkasten, slopen/verbouwen buiten de gevoelige periode en het geschikt maken van de nieuwbouw, de functionaliteit van de nesten behouden moeten blijven en schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een projectplan, dienen vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, middels een ontheffingsaanvraag.

6.1.2 *Broedvogels (beschermingscategorie 5)*

Wanneer alle aanwezige nestkasten worden verwijderd, wordt de onderzoeklocatie minder geschikt als broedhabitat voor soorten als koolmees, pimpelmees en bonte vliegenvanger. Het gaat hierbij in potentie echter om soorten, die naar verwachting in de omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van dergelijke soorten in dit geval een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Vrijblijvend wordt wel geadviseerd om in de nieuwe situatie weer diverse nestkasten te plaatsen.

6.1.3 *Overige broedvogels*

Voor overige broedvogels geldt in dit geval dat indien nestgelegenheden buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11 van de Flora- en faunawet (Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden aangetast wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

6.2 Vleermuizen

De sloop/verbouwing van een deel van de bedrijfsbebouwing, waaronder het toiletgebouw en het kantine/kantoorgebouw zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet. Alle vleermuissoorten zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. In de dagelijkse praktijk betekent dit dat hij vermeld staat op de zogenaamde Tabel 3. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van een deel van de bedrijfsbebouwing voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om vast te kunnen stellen of overtredingen van artikel 9 en 11 van de Flora- en faunawet aan de orde zal zijn bij uitvoerig van de plannen. De vleermuissoorten waar het onderzocht op gericht dient te worden zijn gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, 2013). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode mei tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Flora- en faunawet naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Daarnaast zal door het treffen van maatregelen; zoals het aanbieden van (tijdelijke) vleermuiskasten, slopen/verbouwen buiten de gevoelige periode en het eventueel geschikt maken van de nieuwbouw, de functionaliteit van de verblijfplaatsen behouden moeten blijven en schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een projectplan, dienen vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, middels een ontheffingsaanvraag.

Afhankelijk van het verlichtingsplan van de toekomstige situatie zal tevens de functie van de onderzoeklocatie als foeragegebied onderzocht moeten worden. Op basis hiervan kan worden bepaald wat de meest gevoelige locatie binnen de onderzoeklocatie zijn, die de huidige donkerheid dienen te behouden.

Ondanks dat de “mobiele” recreatie-units niet geschikt worden geacht als potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen, wordt wel voorgesteld om bij het afbreken van de betreffende recreatie-units zorgvuldig te werk te gaan. Indien hierbij onverhoopt toch een incidentele vleermuis wordt aangetroffen, dienen de werkzaamheden tijdelijk te worden gestaakt en dient een ter zake kundige te worden geraadpleegd, bijvoorbeeld een lid van de Vleermuizenwerkgroep Noord-Brabant of een ecoloog van Econsultancy. Naar verwachting zal het betreffende dier in de schemering zelfstandig de recreatie-unit verlaten, waarna de sloopwerkzaamheden kunnen worden hervat.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

6.3.1 Eekhoorn

In de bomen op de onderzoeklocatie zijn in een later stadium mogelijk alsnog voortplanting- en winternesten van de eekhoorn aanwezig. De eekhoorn is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Het verstoren van vaste rust- of verblijfplaatsen houdt een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Bovendien kunnen door de kap van bomen dieren verwond raken of gedood worden (overtreding artikel 9 Flora- en faunawet). Voor de kap van de nestbomen is een ontheffing noodzakelijk, tenzij er kan worden gewerkt conform een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode, aangevuld met een beschrijving van de werkzaamheden in het ecologisch werkprotocol.

De eekhoorn maakt jaarlijks op een ander plek een nest voor het grootbrengen van de jongen. De nesten zijn beschermd in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen. De voortplantingsperiode van de eekhoorn begint al in december. In maart en juli worden de jongen geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. Aan het eind van de herfst worden een aantal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden ook de winternesten op een andere plek gebouwd. De winternesten zijn alleen beschermd als deze in gebruik zijn in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering. In de winterperiode is de eekhoorn gevoelig voor verstoring vanwege het verlies van een veilige schuilplaats en het verlies van de wintervoorraad die verstopt is in de nabijheid van de winterverblijven.

Om op voorhand te voorkomen dat er toch door eekhoorn in gebruik zijnde nesten worden beschadigd of verwijderd, wordt geadviseerd de bomen in de periode van eind september tot half november te kappen. Dit betreft de periode tussen de voortplantingsperiode en de winterperiode en is er geen sprake van een nest, voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaats.

Indien de kap van bomen niet op voorhand binnen de aanbevolen periode kan worden uitgevoerd, wordt voorgesteld om de te kappen bomen te zijner tijd te controleren op verse eekhoorn nesten. Bij aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten dient de kap alsnog plats te vinden in de minst gevoelige periode (eind september tot half november).

6.3.2 *Algemene soorten*

Bij uitvoering van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene soorten worden verstoord dan wel vernietigd. Voor algemene soorten zoogdieren als egel, konijn, bruine kikker en gewone pad geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Flora- en faunawet, waardoor bij verstoring/vernietiging van verblijfplaatsen geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen (artikel 9 Flora- en faunawet). Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Indien noodzakelijk dient een aanwezig dier zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden.

Voorgesteld wordt om, op de locaties waar werkzaamheden als graaf- en bouwactiviteiten plaatsvinden, indien van toepassing eerst zorgvuldig de aanwezige beplanting en bladlaag te verwijderen. Hierdoor worden de locaties ongeschikt voor de betreffende soorten en wordt de kans op het onnodig doden/verwonden geminimaliseerd of wordt het doden/verwonden zelfs geheel voorkomen. De minst gevoelige periode voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden met betrekking tot hollen is augustus tot en met november.

6.4 **Amfibieën**

6.4.1 *Streng beschermde soorten*

Voor soorten als de Alpenwatersalamander en rugstreeppad geldt dat het leefgebied (inclusief voortplantingswater) beschermd is. Voor de Alpenwatersalamander geldt dat deze soort is opgenomen in Tabel 2 van de Flora- en faunawet en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding mag komen. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen dient in dat geval gewerkt te worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien niet mogelijk is te werken via een goedgekeurde gedragscode dient alsnog een ontheffing aangevraagd te worden voor de verstoring van een vaste rust- en/of verblijfplaats van de Alpenwatersalamander. Voor de rugstreeppad geldt dat deze soort is opgenomen in Tabel 3 van de Flora- en faunawet en de gunstige staat van instandhouding en de functionaliteit van de onderzoekslocatie voor de soort niet in het geding mag komen.

Ondanks dat het (potentiële) leefgebied alleen tijdelijk wordt verstoord, is bij aanwezigheid van een soort als de rugstreeppad voor deze tijdelijke verstoring wel een ontheffing nodig. Tevens dient het

(potentiële) voortplantingswater in de periode april – september niet te worden aangetast en dient de nieuwe grotere natuurvijver geschikt te zijn als voortplantingswater voor de aanwezige streng beschermde soorten. Soortgericht onderzoek in de voortplantingsperiode zal uitwijzen in hoeverre soorten als de rugstreeppad en Alpenwatersalamander van de onderzoeklocatie gebruik maken .

6.4.2 Algemene soorten

Bij het verwijderen van de natuurstrook kunnen algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander gewond raken of worden gedood (artikel 9 Flora- en faunawet). Voor deze te verwachten algemene soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen eveneens een vrijstelling van de Flora- en faunawet, waardoor voor het verstoren geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel weer noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten wederom de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Om schade aan dieren tot een minimum te beperken wordt voorgesteld om werkzaamheden met betrekking tot het oppervlakte water buiten de voortplantingsperiode uit te voeren. Met betrekking tot graafwerkzaamheden kan worden aangesloten op de werkwijze zoals voorgesteld bij algemene grondgebonden zoogdieren.

6.5 Reptielen

Ondanks dat de aanwezigheid van een populatie is uitgesloten, is het niet uit te sluiten dat op de onderzoeklocatie een zwervende levendbarende hagedis of hazelworm kan worden aangetroffen, die de locatie vanuit de natuurgebieden in westelijke en oostelijke richting toch heeft weten te bereiken. Omdat soortgericht onderzoek hier ook geen volledig uitsluitel omtrent kan geven en een dergelijk individu ook in de toekomst hier kan verblijven, is in dit geval werken in het kader van de zorgplicht zoals aangeven bij grondgebonden zoogdieren en amfibieën afdoende.

6.6 Vissen (en libellen)

Indien in de natuurvijver vissen aanwezig zijn, wordt voorgesteld om de uitbreiding van het oppervlaktewater, net als bij amfibieën buiten de voortplantingsperiode uit te voeren. De minst kwetsbare periode ten aanzien van vissen is oktober – half november. Uitgangspositie hierbij is wel dat de huidige natuurvijver niet eerst volledig hoeft te worden gedempt. Indien dit wel het geval is dienen in het kader van de zorgplicht de aanwezige fauna zorgvuldig te worden afgevangen en tijdelijk elders te worden ondergebracht. Ditzelfde geldt in mindere mate voor aanwezige libellenlarven.

6.7 Planten

Op de onderzoekslocatie is alleen een licht beschermde soort als de brede wespenorchis niet uit te sluiten. Voor dergelijke licht beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Flora- en faunawet, waardoor voor het verstoren/vernietigen van de groeiplaats geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Indien mogelijk dienen dergelijke exemplaren in het kader van de zorgplicht wel te worden verplaatst.

6.8 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

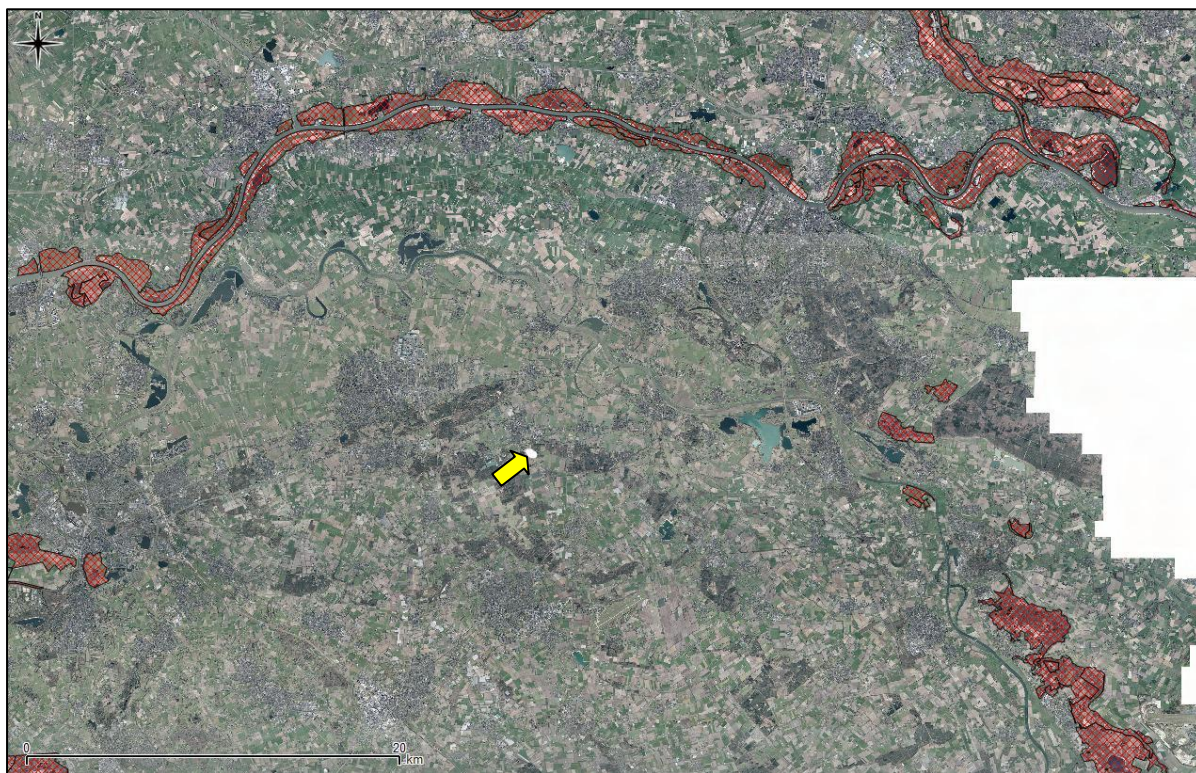
7 GEBIEDSBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie kan er sprake zijn van negatieve gevolgen voor door de wetgever vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

7.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

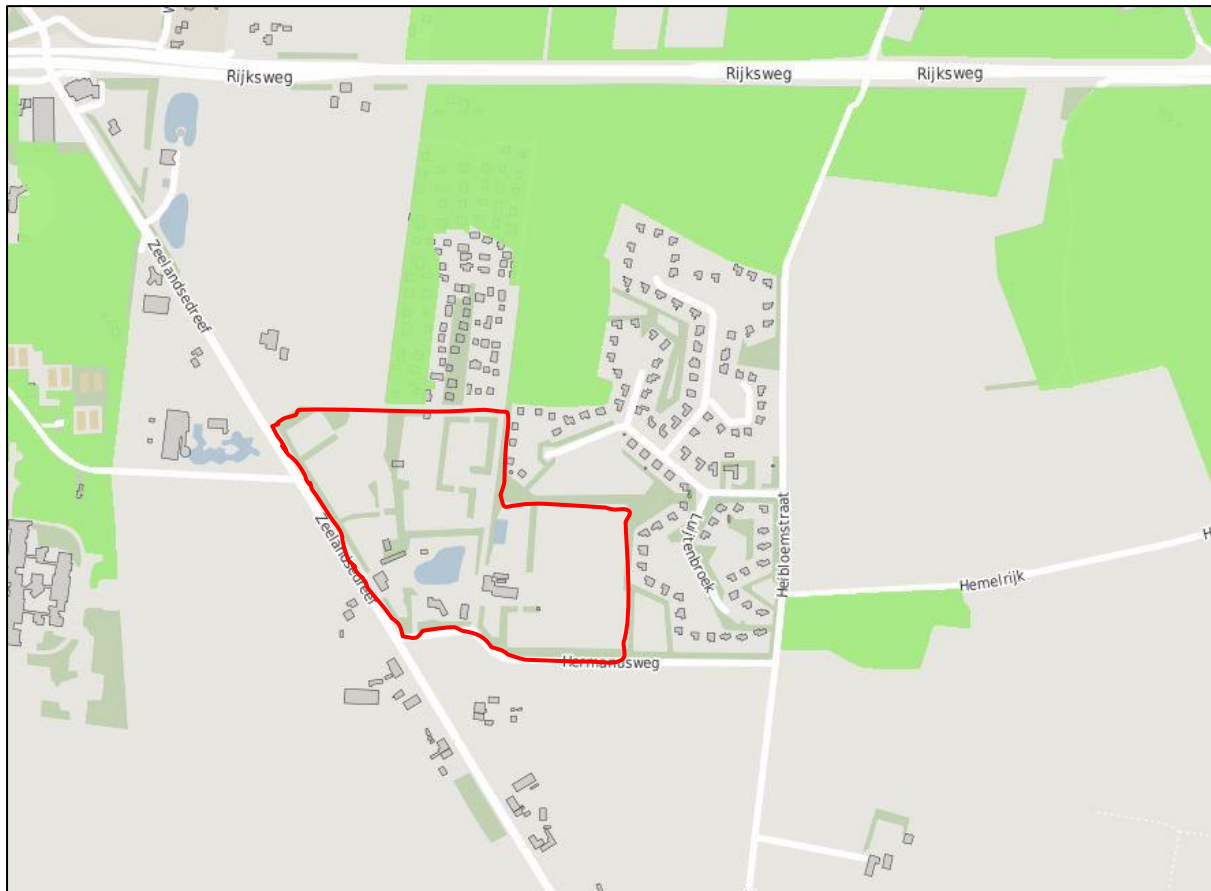
De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument. De meest nabijgelegen gebieden conform de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd bevinden zich op 17 kilometer afstand ten noorden van de onderzoekslocatie, namelijk het Natura 2000 gebied "Rijntakken", en op 18 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie, namelijk het Natura 2000 gebied de "Sint Jansberg". In figuur 25 is de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Natura 2000 gebieden te vinden.

Figuur 25. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000. De gele pijl geeft de onderzoekslocatie aan en de rood gearceerde gebieden zijn gebieden conform de Natuurbeschermingswet 1998.

7.1.2 *Natuurnetwerk Nederland*

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Brabantse Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel aangrenzend aan een gebied behorend tot het Natuurnetwerk. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa direct ten noorden van de onderzoekslocatie. In figuur 26 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk weergegeven.

Figuur 26. Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van gebieden conform het Natuurnetwerk Nederland. De rode lijn geeft de onderzoekslocatie aan en de lichtgroene vlakken geven gebieden van het Natuurnetwerk Nederland aan.

7.2 Toetsing aan de nationale en provinciale gebiedsbescherming

7.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen of nabij een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand (± 17 km) tot het meest nabijgelegen onderdeel van een conform de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd gebied in combinatie met de aard van de plannen niet te verwachten. Vervolgonderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt niet noodzakelijk geacht.

7.2.2 *Natuurnetwerk Nederland*

De onderzoekslocatie is direct grenzend aan een onderdeel van het Natuurnetwerk gelegen. Door de voorgenomen plannen zullen echter de externe effecten op deze gebieden niet significant toenemen, aangezien de functie en het gebruik van de onderzoekslocatie niet wezenlijk verschilt van de huidige situatie. Hierdoor zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van het naastgelegen Natuurnetwerk derhalve niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk wordt niet noodzakelijk geacht.

8 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Roompot Vakantiepark Schaijk een herstructurering van recreatiepark Parcival uitgevoerd aan de Zeelandsedreef 1 te Schaijk.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens om op de onderzoeklocatie een vakantiepark te realiseren met vaste recreatiewoningen in plaats van het huidige “camping”concept met particuliere “mobiele” recreatie-units. Ten behoeve van de herontwikkeling zullen de huidige “mobiele” recreatie-units worden verwijderd. Daarnaast zullen de vaste bedrijfsgebouwen, zoals het toiletgebouw en het kantine/kantoorgebouw, worden gesloopt en/of verbouwd. Verder zullen er bomen en struiken worden verwijderd, zal de natuurvijver worden uitgebreid en zal het wegnennetwerk worden aangepast.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel V. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel V. Overzicht (potentieel) aanwezige beschermde soorten en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van onderzoek	nader onderzoek naar nestplaatsen van huismussen in bedrijfsbebouwing
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van onderzoek	nader onderzoek naar verblijfplaatsen in bedrijfsbebouwing
	foerageergebied	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van onderzoek	noodzaak onderzoek is tevens afhankelijk van verlichtingsplan
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	mogelijk	nee	rekening houden met gevoelige periode van de eekhoorn bij kapwerkzaamheden, daarnaast aandacht voor zorgplicht ten aanzien van soorten als egel, konijn en mol.
Amfibieën		ja	mogelijk	ja	afhankelijk van onderzoek	nader onderzoek naar aanwezigheid streng beschermde soorten in de natuurvijver, daarnaast aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Reptielen		minimaal	nee	nee	nee	zorgvuldig handelen i.v.m. aanwezigheid van een niet uit te sluiten zwervend individu
Vissen		ja	mogelijk	nee	nee	zorgplicht ten aanzien van mogelijk aanwezige algemene (uitgezette) soorten
Ongewervelden		ja	nee	nee	nee	alleen algemene soorten, libellenlarven liften mee op zorgvuldig handelen bij vissen
Vaatplanten		minimaal	mogelijk	nee	nee	vrijstelling indien aanwezig

Tabel VI. Overzicht aanwezige beschermde gebieden en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natuurbeschermingswet 1998	Op 17 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland	aangrenzend	nee	nee	nee	-

Conclusie

Gelet op de gevonden en te verwachten ecologische waarden en de beoogde planontwikkeling is de voorgenomen herstructurering uitvoerbaar, mits in de planvorming en tijdens het uitvoeren van de plannen het bepaalde in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen.

Op basis van onderhavige quickscan dient ruim voor aanvang van de werkzaamheden, middels aanvullend soortgericht veldonderzoek, duidelijkheid te zijn verkregen omtrent de aanwezigheid van huismusnesten, verblijfplaatsen van vleermuizen en streng beschermde amfibieën op de onderzoekslocatie en of er sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet. Indien van toepassing kunnen middels het aanvragen van een ontheffing en het tijdig treffen van de juiste maatregelen; zoals het aanbieden van (tijdelijke) verblijfplaatsen in de vorm van (nest)kasten, en werken buiten de gevoelige periodes. Aangezien de mogelijk noodzakelijk te treffen maatregelen binnen de onderzoekslocatie zelf kunnen worden toegepast, voorziet Econsultancy geen bezwaren ten aanzien van het verkrijgen van een eventueel benodigde ontheffing. De mogelijke aanwezigheid van streng beschermde soorten vormt dan ook geen belemmering voor de bestemmingsplanwijziging.

Verder kunnen overtredingen ten aanzien van algemene broedvogels en de eekhoorn op voorhand worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen en de gevoelige periodes. Verder dient te allen tijde de zorgplicht in acht te worden genomen ten aanzien van onder andere algemene grondgebonden zoogdieren, amfibieën en mogelijk aanwezige vissen. Voorstel is om hieromtrent te zijner tijd een ecologisch werkprotocol op te stellen, wanneer er tevens meer duidelijk is betreffende de planning en werkzaamheden.

Met betrekking tot beschermde gebieden worden, mede gezien de afstand en/of de aard van de voorgenomen herstructurering in vergelijking met de huidige situatie, geen bezwaren voorzien ten aanzien van de uitvoering van het beoogde bestemmingplan.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2011. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoorn *Anisus vorticulus*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay & I. Wynhoff 2006. De dagvlinders van Nederland: verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / KNNV Uitgeverij, Utrecht / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Bouwman, J.H, V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraerds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron* 11(2): 103-198.
- CBS, PBL & Wageningen UR 2012. Planten van de Habitatrichtlijn, 2007-2011 (indicator 1086, versie 04, 6 juli 2012). www.compendiumvoordeleefomgeving.nl. CBS, Den Haag / Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven / Wageningen UR, Wageningen.
- Coördinatiepunt Landschapsbeheer 2015. Jaarverslag 2014 Vrijwillige bescherming steenuil en kerkuil in Noord-Brabant. Stichting Het Noordbrabants Landschap, Haaren
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- van Delft, J., J. Kranenbarg, A. de Bruin & P. Frigge 2015. Waarnemingenoverzicht 2014. Bijlage bij RAVON 59 Jaargang 17 (4).
- van Delft, J.J.C.W. & W. Schuitema 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- van Harxen, R. & P. Stroeken 2011. De Steenuil. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- van Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied, Den Haag.
- Huijbregts, H. 2003. Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse Faunistische Mededelingen 19: 1-34.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! De Flora- en faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Odé, B., Beringen, R. & van der Slikke, W. 2009. Rapportage Bedreigde Soorten Project 2009. Flo-ron, Leiden.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Twisk, P. & H. Limpens 2006. Een thuis voor de vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.
- Vogelbescherming Nederland, Landschapsbeheer Nederland, SOVON vogelonderzoek, STONE steenuiloverleg Nederland 2006. Steenuil onder de pannen.

Websites

www.anemoon.org (soortgegevens ongewervelden)
www.brabant.nl (EHS en beschermd gebied in Noord-Brabant)
www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
www.eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
www.floron.nl (soortgegevens planten)
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.mijn.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaards)
www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten)
www.verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleitend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtname van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl

E-MAIL
info@
econsultancy.nl
INTERNET
econsultancy.nl

